

An abstract painting with a central figure of a person in a boat, rendered in a cubist style. The background is composed of large, overlapping shapes in shades of green, yellow, and red. The overall composition is dynamic and expressive.

Autor knihy ŠTYRI DOHODY
DON MIGUEL RUIZ

A BARBARA EMRYSOVÁ

TRI OTÁZKY

AKO OBJAVIŤ A ZVLÁDNUŤ
SVOJU VNÚTORNÚ SILU

TRI OTÁZKY



TRI OTÁZKY

AKO OBJAVIŤ A ZVLÁDNUŤ
SVOJU VNÚTORNÚ SILU

**DON MIGUEL RUIZ
A BARBARA EMRYSOVÁ**



Citadella

Don Miguel Ruiz a Barbara Emrysová
Tri otázky

Preložené z anglického originálu: *The Three Questions. How to Discover and Master the Power Within You*

Copyright © 2018 by Miguel Ruiz and Barbara Emrys.
All rights reserved.
Published by arrangement with HarperOne,
an imprint of HarperCollins Publishers.

Všetky práva vyhradené. Táto publikácia ani žiadna jej časť nesmie byť kopírovaná, rozmnožovaná ani inak šírená bez písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

Slovak Edition © Citadella, 2018
Preklad © Ján Dulla
Redakčná úprava a korektúry: Janka Oršulová
Grafická úprava: Mgr. art. Ján Hanušovský
Vydalo vydavateľstvo Citadella v roku 2018

ISBN: 978-80-8182-125-7

Táto kniha je venovaná tým, čo sa rozhodli byť hrdinami svojho vlastného príbehu. Je venovaná všetkým mierumilovným rebelom, ktorí si želajú zmeniť svoj svet.

Táto kniha je venovaná tým, čo majú bez výhrad radi sami seba a nechávajú tú čistú lásku vyžarovať do sveta. Je venovaná tým, ktorí vedú so súcitom, ktorí majú odvahu konať láskavo a nenechajú sa ovládať iracionálnym strachom.

Táto kniha je venovaná všetkým ženám a mužom, ktorí konajú s odvahou a hovoria za tých, ktorí za seba hovoriť nemôžu. Je napísaná na počesť tých, ktorí svoje slová používajú na vysielanie posolstiev lásky a úcty.

So srdečným poďakovaním našim čitateľom
DON MIGUEL RUIZ a BARBARA EMRYSOVÁ

OBSAH

1. časť : Úvod

1. Tri perly múdrosti	11
2. Otváranie dverí	15

2. časť: Položte si otázku: „Kto som?“

3. Prvá perla	29
4. Hlas <i>Ja</i>	35
5. Jedna myseľ, jedna komunita	51
6. Myseľ ako vláda	59
7. Spravodlivosť a sudca	67
8. Najvyšší veliteľ	77

3. časť: Položte si otázku: „Čo je skutočné?“

9. Druhá perla	93
10. Život v tyranii	101
11. Ako sa dostať z väzenia	111
12. Diplomata	115
13. Pokoj a zdravý rozum	125

4. časť: Položte si otázku: „Čo je láska?“

14. Tretia perla	137
15. Vaša životná láska	147
16. Milenci a miláčikovia	153
17. Láska k ľudstvu	161
18. Strach a poznanie	171
19. Mier v našej dobe	183
20. Záver	193



1. část

Úvod



1

Tri perly múdrosti

JEDNÉHO DAŽDIVÉHO DŇA za dávnych čias šiel vozom po poľnej ceste starý muž. Cesta bola plná výmoľov, jazda bola preto namáhavá a dážď všetko ešte zhoršoval.

Keď voz vbehol do obzvlášť hlbokkej jamy, odpadlo mu zadné koleso. Starec utíšil koňa, potom zoskočil na rozbahnenú cestu a začal sa mocovať s kolesom. Rýchlo si uvedomil, že jama je príliš hlboká a koleso

príťažké na to, aby ho zdvihol sám. Ako tam tak stál, zmoknutý a uzímený, začul, že k nemu niekto rýchlo beží.

Akýsi chlapec z farmy sa práve vracal domov na večeru, keď zbadal starcov pokazený voz, okolo ktorého tiekla voda ako rieka. Chlapec bol veľký, mocný a ochotný pomôcť. Našiel vypadnutý kôl z plota, vkročil až po kolená do blatistej jamy a voz nadvihol. Potom začal opravovať koleso.

Pri práci chlapec starcovi rozprával o svojich túžbach v budúcnosti. Takmer vôbec nerozumel svetu, ale chcel sa učiť. Chcel zistiť, kto je a najst' odpovede na najväčšie tajomstvá života. Čoskoro sa mal stať mužom a chcel sa dozvedieť viac o láske. Často vraj za bieleho dňa sníva o nádherných veciach, ktoré majú prísť.

„Po väčšinu dní,“ zasmial sa chlapec, „si nie som istý, snívam alebo bdiem!“

Chlapec stále rozprával a stariec mlčky počúval.

Ani nie o hodinu bola práca hotová. Koleso bolo bezpečne na svojom mieste a voz znova na ceste. Stariec, naplnený vďačnosťou, si prehľadával vrecká, či nenájde nejaké mince. Keď nenašiel nič, čo by chlapcovi

za prácu ponúkol, opýtal sa ho, či teda neprijme tri perly múdrosti, ktoré mu prinesú viac bohatstva než akékoľvek mince. Vtedy cez uháňajúce búrkové mračky preniklo slnko a chlapec sa usmial. Vedel, že nemôže odmietnuť ponúkanú starcovu vďačnosť, nech je akákoľvek. Napokon, mal sa toho ešte veľa učiť.

„Áno,“ odpovedal zdvorilo chlapec. „Som naozaj poctený, že sa so mnou podelíte o svoju múdrosť, pane.“

A tak sa k nemu stavec nahol a začal rozprávať.

„K tomu, aby si našiel v tomto svete svoju cestu, potrebuješ najst' odpovede len na tri otázky,“ vysvetľoval stavec. „Ako prvé si musíš položiť otázku: ‚Kto som?‘ Kto si, sa dozvieš vtedy, keď pochopíš, kto nie si.

Ďalej si musíš položiť otázku: ‚Čo je skutočné?‘ Čo je skutočné, sa dozvieš vtedy, keď prijmeš to, čo skutočné nie je.“

„Po tretie,“ dokončil stavec, „si musíš položiť otázku: ‚Čo je láska?‘ Čo je láska, zistíš vtedy, keď si uvedomíš, čo láska nie je.“

Stavec sa vzpriamil, otrúc si z kabáta škrvny od blata. Chlapec úctivo zložil klobúk a prejavil mu vďačnosť. Hľadel, ako sa stavec štvorá hore na voz a hviezda

TRI OTÁZKY

na koňa. Voz sa zakolísal, otriasol a s rachotom sa vydal na cestu.

Keď sa chlapec obrátil k domovu, kde naňho čakala večera, ešte raz sa obzrel tam, kde vo večerných tieňoch mizla zadná časť voza.



2

Otváranie dverí

PROSTÉ PRÍBEHY NÁS NABÁDAJÚ zamyslieť sa nad našimi vlastnými životmi. Tým či iným spôsobom predstavujú príbeh každého z nás. Ak je príbeh dobrý, má moc inšpirovať k otázkam a nabádať nás k hľadaniu odpovedí. Keď je veľmi dobrý, dokáže sa nám dostať pod kožu a dať nám odvahu uvidieť pravdu. Môže otvoriť nové dvere vnímania. Tieto príbehy nám dávajú na výber: postaviť sa čelom

pravde alebo dvere zavrieť a pokračovať v chôdzi po známom chodníku.

Táto kniha je určená tým, ktorí sú ochotní vidieť o sebe pravdu. Je pre tých, ktorí sú ochotní pýtať sa, čo je skutočné a prejsť cez neznáme dvere. *Život* dychtí po tom, aby s vami mohol začať novú konverzáciu. Keď ste ochotní načúvať a meniť sa, môže sa váš svet transformovať.

Ako ľudia sme dnes tým, čím sme, vďaka spôsobu, akým náš nervový systém po milióny rokov reagoval na svetlo. Naše mozgy sa stali zložité, naše schopnosti rozmanité a naše spoločnosti komplikované. Rozhodne sme na tejto planéte zanechali svoju stopu. A napriek tomu: keby sa nás niekto opýtal, čo sme museli preukázať za roky ľudskej evolúcie, čo by sme odpovedali?

Povedali by sme, že sme sa zbavili starostí a konfliktov? Že sme konečne pochopili, ako byť čo možno najlepšími ľuďmi? Bolo by krásne povedať, že naše presvedčenia nás už nedoháňajú k vykonávaniu hrozných vecí. Bolo by skvelé povedať, že našimi myslami už viac nezmietajú vnútorné boje. Bolo by pekné povedať, že sa ľudia stali natoľko múdri, že sa už neob-

racajú proti sebe. Bolo by pekné povedať to o našom druhu, ale povedať to nemôžeme – aspoň zatiaľ.

V ideálnom svete spolu všetci ľudia vo vlastnom záujme, a tiež v záujme ľudstva, vzájomne vychádzajú. V ideálnej komunite ľudia kvôli tomu, aby prosperovali, spolupracujú a vážia si svoje šťastie. Cenia si život a starajú sa o zem, ktorá ich živí. V ideálnom prípade majú v úcte sami seba a všetkých ostatných.

V ideálnej rodine sú deti vedené k tomu, aby sa cítili bezpečne a oceňované. Rodičov inšpirujú učitelia a bdelí ochrancovia. Starší sú stále produktívni. Samozrejme, skupiny ľudí vytvárajú spoločenstvá, no žiadne spoločenstvo sa nesnaží podrážať iné. Spoločne vytvárajú väčšie komunity a dokopy zabezpečujú blahobyť všetkých občanov.

V tomto našom vysnenom svete môžu stále existovať vlády. Ideálna vláda spravuje krajinu s úctou. Jej lídri sú múdri a predvídajú. Najlepší možný zákonodarný zbor je taký, ktorý vydáva zákony so svedomím a súcitom. Jeho zákony sú jasné a primerané – a pravidlá platia pre všetkých.

V tomto ideálnom svete sú ľudia schopní patrične vládnuť aj sebe. Čo znamená vládnuť sami sebe? Zna-

mená to, že máme vládu nad svojimi myšlienkami a zodpovedáme za svoje činy. Odmietame slepo kráčať životom. Vidíme presne, čo je a nie iba to, čo by sme radi videli. Nedovoľujeme minulosti prebrať vládu nad prítomnosťou. Našu osobnú realitu vnímame spôsobom, ako by to robil veľký umelec – okom, ktoré má zmysel pre krásu a rovnováhu.

V ideálnom svete sa opakovane netrestáme za jednu chybu. Nevyžívame sa v sebaľútosti. Nemanipulujeme s emóciami. Neohovárame ani nevyhľadávame drámu.

V ideálnom svete nemáme túžbu súdiť ani obviňovať. Nie sme porázaní pocitmi viny ani hanby, ani nespôsobujeme hanbu nikomu inému. Povedané inak, vládžeme si rovnako, ako chceme, aby vládli nám: s úctou.

Toho, čo by som mohol povedať o ideálnom svete, je oveľa viac, no dôležité je zamyslieť sa nad tým, prečo tento svet v skutočnosti pre väčšinu z nás neexistuje. Pomôcť svetu posunúť sa k svojmu ideálnemu vyjadreniu je na malú knihu priveľká úloha, prvé kroky však môžeme podniknúť sami. Všetko, čo spolu ako ľudské bytosti budujeme, sa začína trochou predsta-

vivosti. Môžeme byť presvedčení, že sme tragickými obeťami okolností, s predstavivosťou však môžeme zaujať iný pohľad a uvidieť, ako neláskavo zaobchádzame sami so sebou. Mysel' so všetkými svojimi myšlienkami a úsudkami môže vyzerat' ako náš najhorší protivník. No keď si ju predstavíme inak, môžeme z nej spraviť svojho spojenca. Pozmenením spôsobu, akým pracujú naše mysle, môžeme začať meniť svet.

Všetci máme strachy, ktoré si nepriznávame a nie vždy sme si istí tým, ako ich máme poraziť. Potrebujeme lásku, nie sme však presvedčení, že si ju zaslúžime. Chceme mať radi samých seba, ale nevieme ako. V každom z nás vládne do istej miery chaos a zmätok. Vplyv preberajú idey a názory zastrešujú. Ocitáme sa polapení v našich vlastných drámach a všetko to berieme veľmi vážne. Hráme roly, ktoré neodrážajú pravdu toho, kto sme.

Prečo si toto sami robíme? Odpoveď znie, že nám to ukázali a my sme sa v tom stali majstrami.

Všetci sa rodíme ako autentické bytosti. Je ale ťažké zostať autentický vo svete, kde nám presvedčenia už boli pridelené. Ako nemluvňatám a deťom nám hovoria, kto sme, ako by sme sa mali správať a ako